

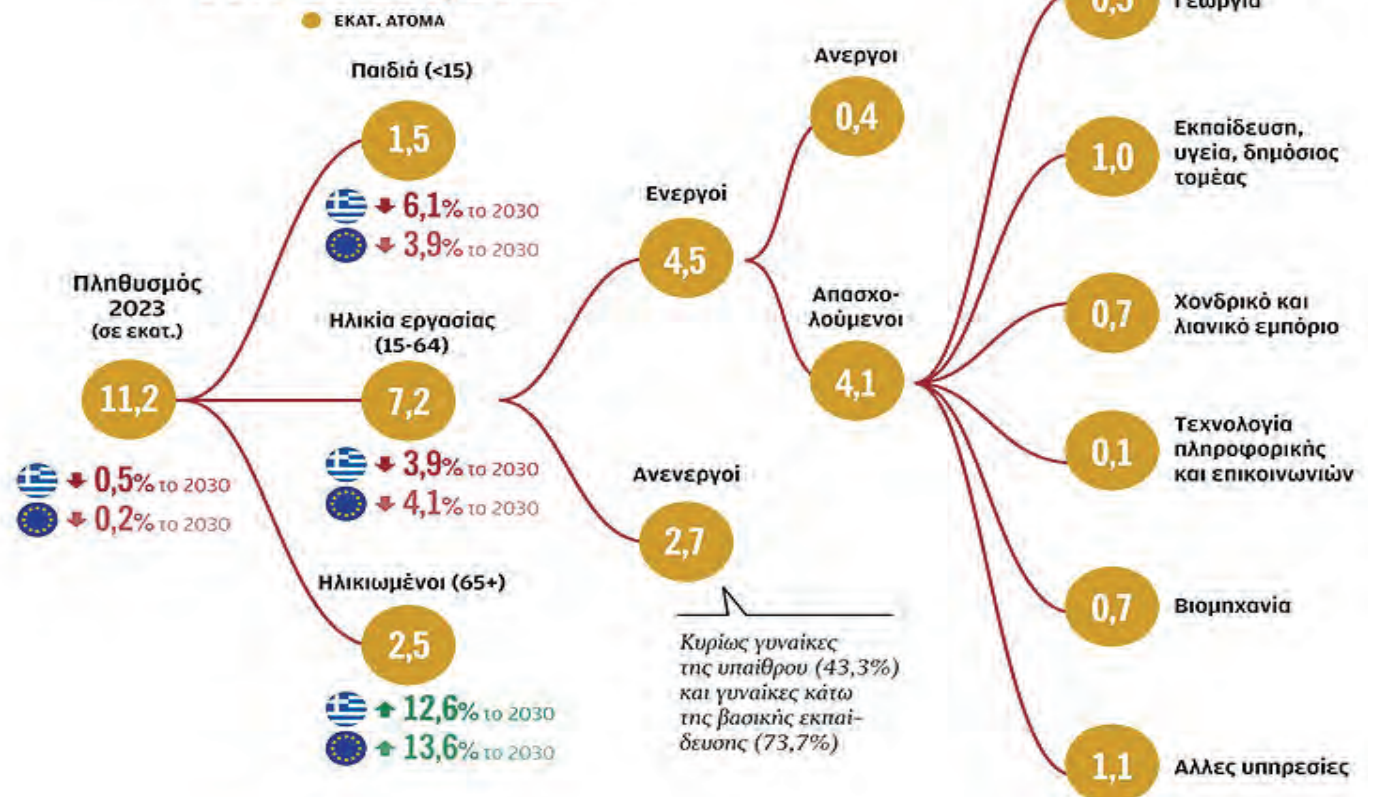
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η Ελλάδα έχει αναξιοποίηση 2,7 εκατομμύρια ζευγάρια εργατικά χέρια

Μια «κρυφή δεξαμενή» δυνητικών εργαζομένων προκύπτει για την Ελλάδα μέσα από την επεξεργασία των στοιχείων που αφορούν το ανθρώπινο δυναμικό παραγωγικής ηλικίας. Στον βαθμό που θα καταστεί εφικτό να ενταχθεί στην οικονομία, θα λειτουργήσει ως ασπίδα απέναντι στη δημογραφική γήρανση, διασώζοντας τα προσχήματα για τη μελλοντική μεγέθυνση. Ο ελληνικός πληθυσμός συρρικνώνεται, και γερνάει. Ειδικοί υπολογίζουν ότι το 2050 τα άτομα σε εργάσιμη ηλικία θα είναι έως και 1,5 εκατομμύριο λιγότερα απ' ό,τι σήμερα. Η δημογραφική επιδείνωση συνιστά ευρωπαϊκό φαινόμενο, ωστόσο η Ελλάδα βρίσκεται κάτω από το σημείο αναφοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους περισσότερους δημογραφικούς δείκτες. Περίπου 1 στις 4 γυναίκες δηλώνει ότι δεν θα κάνει παιδιά και κάθε χρόνο θα καταγράφονται σχεδόν 50.000 περισσότεροι θάνατοι απ' ό,τι γεννήσεις. Το 2050 θα βρίσκονται στην ηλικιακή κατηγορία άνω των 65 ετών σχεδόν 800.000 περισσότερα άτομα. Ωστόσο, ο ηλικιακός χάρτης δεν επιδρά αυτός καθ' αυτόν στην προοπτική της οικονομίας. Τη δυναμική της ανάπτυξης διαμορφώνει ο αριθμός των ατόμων σε παραγωγική ηλικία που τελικά εργάζονται στην πράξη. Κι εδώ είναι που τα στοιχεία φανερώνουν δυνητικά ένα συγκριτικό πλεονέκτημα στην περίπτωση της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την «πυραμίδα» της απασχόλησης στην Ελλάδα, όπως την παραθέτει η Παγκόσμια Τράπεζα υπάρχουν σήμερα 2,7 εκατομμύρια άτομα σε παραγωγική ηλικία τα οποία αυτήν τη στιγμή είναι ανενεργά παρότι θα μπορούσαν να ενταχθούν στο εργατικό δυναμικό. Ειδικότερα, όπως μας ενημερώνει το Τμήμα Δημογραφίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, η Ελλάδα εμφανίζεται να διαθέτει έως και 20% περισσότερο αναξιοποίητο ανθρώπινο δυναμικό εργάσιμης ηλικίας απ' ό,τι άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι η Ελλάδα δυνητικά έχει μεγαλύτερες άμυνες στην επέλαση της δημογραφικής γήρανσης σε σύγκριση με την υπόλοιπη Ευρώπη. Αν συγχρόνως καταφέρει να «φρενάρει» το brain drain και εισάγει επιπλέον κάποια εργατικά χέρια από το εξωτερικό –το τμήμα Ασφαλιστικής Επιστήμης στο Πανεπιστήμιο Πειραιά μιλάει για ευρωπαϊκή δεξαμενή που εξετάζεται και θα κατανέμει εργατικό δυναμικό ανάλογα με τις ανάγκες κάθε χώρας– τότε η δημογραφική επιδείνωση θα μπορούσε να είναι διαχειρίσιμη, σε αυστηρά οικονομικούς όρους.

Υπάρχουν έπειτα κι άλλοι παράγοντες

Η πυραμίδα της εργασίας στην Ελλάδα, 2023

Για κάθε άνεργο που καταγράφεται σήμερα στην Ελλάδα, υπάρχουν περίπου έξι άτομα τα οποία είναι υποαπασχολούμενα και θα μπορούσαν να αποτελούν μέρος του εργατικού δυναμικού.

που κρίνουν τις αναπτυξιακές επιδόσεις, όπως η παραγωγικότητα τομέας στον οποίο με βάση τις μετρήσεις η ελληνική οικονομία εμφανίζει ακόμη τεράστια περιθώρια βελτίωσης.

«Υπάρχει ένα ενδιαφέρον νούμερο στην περίπτωση της Ελλάδας: 2,7 εκατομμύρια, που στην πραγματικότητα προσαρμόζεται στο 0,4 εκατομμύρια για τους ανέργους. Με άλλα λόγια, για κάθε άνεργο που καταγράφεται σήμερα στην Ελλάδα, υπάρχουν περίπου έξι άτομα τα οποία είναι υποαπασχολούμενα και θα μπορούσαν να αποτελούν μέρος του εργατικού δυναμικού. Ειδικότερα, αν θέλουμε να σκεφτούμε πώς μπορούμε να εντάξουμε κι άλλα άτομα στην κατηγορία του μέγιστου πληθυσμού στην Ελλάδα, θα εντοπίσουμε δύο κατηγορίες: πρώτον, μεγαλύτεροι άνθρωποι οι οποίοι είναι πολλοί και κάποιοι από αυτούς επιθυμούν να εργαστούν. Δεύτερον, και κυριότερον, άτομα που βρίσκονται σε ηλικία εργασίας όμως έχουν αποθαρρυνθεί από το εργατικό δυναμικό. Στην κατηγορία αυτή έχουμε για παράδειγμα πολλές γυναίκες σε αγροτικές περιοχές, οι οποίες κρύβουν πολλή δυναμική για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας».

«Στη χώρα μας, ανά 100 άτομα ηλικίας 20 έως 64 ετών απασχολείται μόλις το 66%. Στις ευρωπαϊκές χώρες, για παράδειγμα στις σκανδιναβικές, το ποσοστό αυτό αγγίζει το 82%. Επομένως, η ελληνική οικονομία είναι σε ευνοϊκή θέση για να αντισταθμίσει τις απώλειες από τη δημογραφική

εξέλιξη. Διότι ο πλούτος παράγεται από αυτούς που τελικά απασχολούνται. Αυταυτόχρονα θα έχουμε ένα θετικό ισοζύγιο στη μετανάστευση –με φρένο στη φυγή εργατικού δυναμικού από τη χώρα, και με μια ήπια είσοδο ανθρώπινου δυναμικού από το εξωτερικό της τάξης των 15.000 ετησίως– τότε το 2050 θα καταφέρουμε να έχουμε τον ίδιο αριθμό απασχολούμενων στη χώρα, παρά το γεγονός ότι θα έχει μειωθεί έως και κατά 1,5 εκατομμύριο το ανθρώπινο δυναμικό παραγωγικής ηλικίας». «Μέχρι το 2050, όπως έχει υπολογίσει και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η ανάπτυξη της Ελλάδας δεν μπορεί να κινηθεί βιώσιμα σε ρυθμούς πάνω από 1,5% του ΑΕΠ – βεβαίως, εδώ δεν έχουν συνυπολογιστεί τα οφέλη από το Ταμείο Ανάκαμψης. Βασικός παράγοντας που θα λειτουργήσει ως τροχοπέδη είναι η γήρανση του πληθυσμού, η οποία πρακτικά θα αφαιρέσει τη συμβολή της αύξησης του εργατικού δυναμικού στην ανάπτυξη. Επομένως μένει αφενός το περιθώριο αύξησης της παραγωγικότητας, αφετέρου η μετανάστευση – η οποία είναι μια απαραίτητη διαδικασία, ας μην εθελουφλούμε. Συγκεκριμένα, θα πρέπει η Ευρωπαϊκή Ένωση να φτιάξει μια δεξαμενή μεταναστών που θα κατανέμει με βάση τις δεξιότητές τους και τα πληθυσμιακά περιθώρια κάθε χώρας. Επιπλέον, οι ελληνικές περιφέρειες θα πρέπει να εντοπίσουν τις ανάγκες που έχουν σε εργατικό δυναμικό και να κινηθούν ανάλογα».

Το αφιέρωμα στον ελληνισμό του Κέρνς και στο Ίδρυμα του Αγίου Ιωάννη με δύο συνέχειες στην έκδοση της επόμενης Παρασκευής λόγω ασθένειας του συντάκτη. Ζητούμε συγγνώμη από τους αναγνώστες μας.